

OBWIESZCZENIE

o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Wójt Gminy Świerzno działając na podstawie art. 48 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.) informuje o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Świerzno na lata 2025 - 2030” (zw. dalej POŚ)

Zgodnie z art. 57 pkt. 2 i art. 58 pkt. 2, w związku z art. 48 ust. 1 i 2 w/w ustawy wystąpiono do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z wnioskiem o zajęcie stanowiska w sprawie odstąpienia od obowiązku przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu POŚ.

Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem z dnia 17 lipca 2025 r., znak NZNS.9022.6.20.2025 stwierdził, iż nie jest konieczne przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu przedmiotowego dokumentu.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie pismem z dnia 1 sierpnia 2025 r., znak WPS.410.101.2025.AM uzgodnił odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego projektu dokumentu, zgodnie z art. 48 ust. 1 i ust. 3 wyżej cyt. ustawy.

Po przeanalizowaniu wniosku o odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko organy uzgadniające stwierdziły, że nie zachodzą przesłanki do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, o której mowa w art. 46, 47 i 50 ustawy z dnia 03 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 poz. 1112 ze zm.) a organ opracowujący projekt dokumentu w tym przypadku może skorzystać z art. 48 w/w ustawy biorąc pod uwagę uwarunkowania wynikające z art. 49 ustawy ooś.

W związku z powyższym w świetle art. 48 ust.2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest zasadne.

Informuję o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Świerzno na lata 2025 - 2030” .

Obwieszczenie umieszczono na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Świerzno oraz na stronie BIP Gminy Świerzno.

Z up. Wójta
Waldemar Dubrawski
Sekretarz

UZASADNIENIE

braku potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Świeržno na lata 2025 - 2030”

Sporządzono na podstawie art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.)

1) Charakter działań przewidzianych w dokumencie w szczególności:

a) Stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Świeržno na lata 2025 - 2030” jest dokumentem wyznaczającym cele ochrony środowiska w 10 obszarach interwencji. Cele te będą realizowane poprzez wyznaczone w harmonogramie na lata 2025 - 2030 zadania. Głównie są to zadania polegające na modernizacji systemów grzewczych (wymiana źródeł ciepła, działania wspierające montaż indywidualnych instalacji OZE – panele fotowoltaiczne na budynkach), wymiana oświetlenia, budowa i przebudowa dróg, ścieżek rowerowych i chodników, oraz modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacji, utrzymanie cieków, organizacja systemu gospodarki odpadami, ochrona zadrzewień, planowane wycinki drzew, wsparcie rolników, usuwanie azbestu, jak również działania polegające na edukacji mieszkańców oraz opracowywaniu dokumentacji, kontroli przestrzegania przepisów ochrony środowiska.

Część zadań wyznaczonych w „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Świeržno na lata 2025 - 2030” może być zaliczanych na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839) do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, zaliczają się zadania polegające na budowie i przebudowie sieci wodno – kanalizacyjnej, budowie i przebudowie dróg. Dla inwestycji tych było lub będzie przeprowadzone osobne postępowanie, są to inwestycje celu publicznego.

Pozostałe zadania wymienione w POŚ nie są zaliczane do przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko w rozumieniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839).

Na etapie przeprowadzonych dotąd postępowań ocen oddziaływania na środowisko oraz na etapie opracowywania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Świeržno na lata 2025 - 2030” stwierdzono, że realizacja postanowień tego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

„Program...” z założenia sprzyja poprawie lub przynajmniej utrzymaniu jakości poszczególnych elementów środowiska, pozwoli na kształtowanie polityki ochrony środowiska gminy w sposób uporządkowany i dostosowany do warunków lokalnych, a przy tym zmniejszeniu ulegnie emisyjność gospodarki. Pomimo, że w Programie (...) wskazano przedsięwzięcia polegające m.in. na rozbudowie kanalizacji, wodociągów, modernizacji dróg są to działania mające służyć ochronie środowiska, w tym wypadku wyeliminowaniu niekontrolowanego zrzutu ścieków, racjonalnemu korzystaniu z wód, czy ochronie powietrza, a co za tym idzie ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do wód powierzchniowych oraz podziemnych.

b) Powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach

Znaczącą rolę w definiowaniu polityki ochrony środowiska Gminy Świeržno pełnią zapisy zawarte w opracowaniach szczebla krajowego, wojewódzkiego i powiatowego. Należy również uwzględnić uwarunkowania wewnętrzne zawarte w dokumentach planistycznych gminy.

- nadrzędne dokumenty strategiczne:
 - Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. UE L z dnia 22 grudnia 2000 r.) tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej,
 - Pakiet klimatyczno-energetycznym (przyjętym przez Komisję Europejską w grudniu 2008 roku),
 - Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku),
 - Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej
- zintegrowane strategie o charakterze horyzontalnym:
 - Polityka energetyczna Polski do 2040 roku,
 - Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”,
 - Strategia zrównoważonego rozwoju transportu do 2030,
 - Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030,
 - Strategia Sprawne Państwo 2030,
 - Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022,
 - Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
 - Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
 - Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030,
 - Polityka energetyczna Polski do 2040 roku.
- dokumenty sektorowe:
 - Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 roku (z perspektywą do 2030 roku oraz do 2040 roku),
 - Aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych,
 - Krajowy plan gospodarki odpadami 2022,
 - Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów,
 - Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego na lata 2021 – 2027,
 - Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030,
 - Program wodno-środowiskowy kraju,
 - Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry,
 - Plan zarządzania ryzykiem powodziowym,
- dokumenty o charakterze programowym/wdrożeniowym oraz pozostałe branżowe programy, plany i strategie na terenie województwa zachodniopomorskiego:
 - Strategia rozwoju województwa zachodniopomorskiego 2030+,
 - Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego,
 - Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2025-2030 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2031 – 2036 (przyjęty Uchwałą nr VII/97/25 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 13 marca 2025 r.),
 - Aktualizacja Programu ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej (przyjęta Uchwałą Nr XLV/540/23 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 14 września 2023 r.),
 - Uchwała Nr XXX/540/18 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 26 września 2018 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa zachodniopomorskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw,
 - Program Ochrony Środowiska dla Województwa Zachodniopomorskiego do 2030 roku,
 - Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego.
- dokumenty lokalne:
 - Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kamieńskiego,

- Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych z modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej Obszaru Funkcjonalnego Kamienia Pomorskiego.

Cele i zadania wyznaczone w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Świeržno na lata 2025-2030” są spójne z celami z zakresu ochrony środowiska wyznaczonymi w powyżej wymienionych dokumentach szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego.

c) przydatność w uwzględnianiu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska

„Program Ochrony Środowiska (...)” zawiera wszystkie kluczowe elementy: podstawowe zagadnienia odnośnie polityki ochrony środowiska zarówno wynikające z prawa polskiego jak i wspólnotowego. Przedstawia analizę wszystkich obszarów interwencji przyrodniczego na terenie gminy oraz w oparciu o tą charakterystykę formuje diagnozę stanu środowiska. Definiuje główne problemy środowiskowe na terenie gminy i wyznacza kierunki interwencji oraz wyznacza zadania, których realizacja umożliwi realizację celów średniookresowych.

d) Powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska

Na podstawie opisu aktualnego stanu poszczególnych obszarów interwencji, uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych dokonano wyboru najistotniejszych celów i zadań, których realizacja przyczyni się w najbliższej przyszłości do poprawy stanu środowiska naturalnego na terenie Gminy Świeržno. Cele te są spójne z celami i priorytetami zapisanymi w innych dokumentach strategicznych na poziomie gminy i powiatu, w tym z priorytetami powiatowego programu ochrony środowiska.

Do najważniejszych celów ochrony środowiska Gminy Świeržno należą:

- I. Poprawa, jakości powietrza,
- II. Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców gminy,
- III. Ochrona środowiska i ludności przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych,
- IV. Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych,
- V. Poprawa systemu gospodarki wodno-ściekowej,
- VI. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż,
- VII. Ochrona gleb i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi,
- VIII. Racjonalna gospodarka odpadami,
- IX. Ochrona ekosystemów i walorów przyrodniczych gminy,
- X. Ochrona środowiska przed poważnymi awariami,
- XI. Działania edukacyjne i zarządzenie ochroną środowiska.

Należy zaznaczyć, że wiele przedsięwzięć proponowanych w ramach jednego obszaru interwencji wpisuje się także w pozostałe, nakładając się na siebie. Wynika to z faktu, że poszczególne elementy środowiska i uciążliwości środowiskowe (oddziaływania zarówno negatywne i pozytywne pomiędzy poszczególnymi komponentami środowiska) są ze sobą powiązane. Poprawa jakości lub ochrona jednego z nich zwykle skutkuje poprawą lub ochroną pozostałych.

Zaproponowane w Programie (...) cele i kierunki interwencji powinny posłużyć do tworzenia warunków dla takich zachowań ogółu społeczeństwa, które polegać będą w pierwszej kolejności na niepogarszaniu stanu środowiska przyrodniczego na tym terenie, a następnie na jego poprawie.

Realizacja wytyczonych w Programie (...) celów powinna spowodować zrównoważony rozwój gospodarczy, polepszenie warunków życia mieszkańców przy zachowaniu walorów środowiska naturalnego.

2) Rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko, w szczególności:

a) Prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość, odwracalność oddziaływań

Program jest spisem zamierzeń i zalecanych działań mających na celu poprawę stanu środowiska naturalnego i poprawę jakości życia mieszkańców. W trakcie realizacji zaplanowanych przedsięwzięć mogą wystąpić szczególne aspekty oddziaływania na środowisko. Najważniejszym zagrożeniem dla środowiska związanym z realizacją Programu może być nieterminowe realizowanie zapisanych w nim działań lub też niezrealizowanie działań. Dotyczy to przede wszystkim realizacji zadań w zakresie wszystkich wskazanych powyżej celów i przypisanych im zadań. Oddziaływania na środowisko poszczególnych zadań opisanych w *Programie (...)* mogą być:

- pozytywne/ negatywne lub brak oddziaływania,
- bezpośrednie/ pośrednie,
- krótkoterminowe/ średnioterminowe/ długoterminowe,
- stałe/ chwilowe.

Realizacja celów i zadań zaproponowanych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Świerżno będzie polegała na wykonaniu szeregu przedsięwzięć, także inwestycyjnych, które mogą ingerować w poszczególne elementy środowiska zarówno na etapie ich realizacji, jak i eksploatacji.

I. etap realizacji zadań

Zanieczyszczenia wód

Przy realizacji prac takich jak: modernizacja i budowa dróg, budowa i rozbudowa sieci kanalizacyjnej, modernizacji sieci wodociągowej, należy tak planować zakres prac budowlanych, aby w możliwie najwyższym stopniu zapewnić ochronę gleb, siedlisk, naturalnego ukształtowania terenu i nie zaburzać przy tym stosunków wodnych, ani nie pogarszać stanu czystości wód. Ze względu na charakter i rodzaj innych wykonywanych robót zakłada się, że realizacja planowanych działań nie zwiększy zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych na terenie Gminy Świerżno. Niebezpieczeństwo zanieczyszczenia wód lub gleb będzie związane z robotami budowlanymi i ziemnymi głównie na terenach przyległych do nowobudowanych lub remontowanych dróg, sieci kanalizacyjnej oraz placów budowy. Może ono dotyczyć szczególnie skażeń substancjami niebezpiecznymi, użytych w procesie inwestycyjnym lub pochodzących ze sprzętu budowlanego i środków transportu. Aby temu zapobiec na etapie budowy prowadzone będą działania minimalizujące negatywne oddziaływania, które mogą wystąpić.

Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego

Realizacja zadań przewidzianych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Świerżno związanych z pracami budowlanymi oraz ziemnymi i związanym z tym użyciem ciężkiego sprzętu budowlanego, będzie charakteryzowała się lokalnym i krótkoterminowym oddziaływaniem na stan powietrza. Do zadań tych należą:

- rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej i wodociągowej,
- budowa i modernizacja dróg,

Na skutek użycia środków transportu ciężarowego oraz prowadzenia prac budowlanych możliwe jest generowanie dużych ilości pyłów, lokalne podwyższenie stężeń niektórych substancji gazowych na skutek ścierania opon i nawierzchni drogowej oraz wydzielania spalin pojazdów starszej generacji. Dotyczy to w szczególności substancji emitowanych z silników spalinowych (transport i ciężkie

maszyny), prac spawalniczych (gazy i pyły), prac malarskich (lotne związki organiczne) i innych. Dokładne określenie skali oddziaływania i zasięgu występowania określonych stężeń danej substancji w celu oceny jakości powietrza według obowiązujących standardów nie jest możliwe. Z punktu widzenia prawa stosunkowo krótkotrwałe, chwilowe oddziaływanie związane z pracami budowlanymi, nie podlega normowaniu.

Hałas

W trakcie robót budowlanych i modernizacyjnych, a także podczas trwania innych przedsięwzięć inwestycyjnych wykorzystywany będzie sprzęt budowlany i środki transportu, stanowiące źródło hałasu i drgań. Emitowany hałas może oddziaływać na okolicznych mieszkańców oraz ludzi przebywających chwilowo w rejonie inwestycji, a także w obrębie dróg dojazdowych. W obszarach niezabudowanych należy liczyć się z oddziaływaniem na dzikie zwierzęta co może przyczynić się do ich migracji w inne rejony. Aby zapobiec negatywnemu oddziaływaniu urządzenia stosowane przy pracach powinny spełniać kryteria dotyczące ich wartości akustycznej, wynikające z przepisów prawa. Normy prawne obecnie obowiązujące dla urządzeń nowych mają na celu ochronę słuchu pracowników, a także osób postronnych. Spełnianie tych kryteriów nie spowoduje całkowitej eliminacji uciążliwości hałasu na terenach otaczających place budowy, należy jednak pamiętać, że proces budowlany będzie ograniczony w czasie, a po jego zakończeniu wszystkie niedogodności akustyczne ustaną. Dla ograniczenia uciążliwości akustycznych i jeśli to możliwe, prace budowlane i transportowe powinny być prowadzone tylko w porze dziennej. Na etapie organizacji prac w obrębie poszczególnych zadań istnieje możliwość wykorzystania różnych środków zapobiegawczych i ochronnych, jednak w praktyce uciążliwości przy remontach nie są zwykle podstawą do poważnych konfliktów, w sytuacji gdy osoby narażone na niedogodności mają jasno określony horyzont czasowy, w jakim prace zostaną zakończone oraz ich dokładny harmonogram.

Odpady

W związku z inwestycjami oraz działaniami o charakterze budowlano - inżynierskim, planowanymi na terenie Gminy Świerzno należy spodziewać się wytwarzania następujących grup odpadów:

- odpady budowlane w tym szczególnie:
 - odpady pochodzące z budowy, remontów, i rozbiórki dróg, mostów i infrastruktury drogowej, w tym odpady niebezpieczne (grupa 17),
 - ziemia zmieszana z gruzem oraz zanieczyszczona różnymi substancjami (grupa 17),
- odpady komunalne: odpady zielone i materiał roślinny w związku z wycinką drzew i krzewów (kod: 20 02),
- odpady niebezpieczne różnego rodzaju i pochodzenia.

Powstałe w trakcie prac odpady, powinny być zagospodarowane zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 roku o *odpadach* (Dz.U.2023 poz.1587 ze zm.), przekazywane w pierwszej kolejności do odzysku lub w przypadku braku takiej możliwości przekazywane do unieszkodliwienia. W przypadku odpadów niebezpiecznych każdy rodzaj odpadów powinien być gromadzony i przechowywany oddzielnie w warunkach uniemożliwiających przedostanie się do środowiska naturalnego i chroniony przed działaniem czynników zewnętrznych. Transport tych odpadów z miejsc ich powstawania do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania szczególnie w przypadku wyrobów azbestowych, powinien się odbywać z zachowaniem przepisów obowiązujących w tej kwestii.

Powierzchnia ziemi i gleby

Bezpośrednie, negatywne oddziaływanie na powierzchnię ziemi może mieć miejsce w czasie budowy i modernizacji dróg, budowy i modernizacji sieci wodno- kanalizacyjnej. Negatywne skutki zostaną wyeliminowane po zakończeniu prac, a w perspektywie długoterminowej działania te przyniosą korzyści dla stanu powierzchni ziemi.

Krajobraz

Negatywny wpływ na krajobraz również może mieć miejsce w czasie budowy i modernizacji dróg, budowy i modernizacji sieci wodno-kanalizacyjnej. Po zakończeniu robót budowlanych, oddziaływanie zostanie wyeliminowane. Będzie to więc oddziaływanie krótkotrwałe.

II. Etap eksploatacji

Zanieczyszczenia wód

Według podziału hydrograficznego Gmina Świerzno należy do hydrogeologicznego regionu Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego.

Gmina Świerzno należy do następujących części wód powierzchniowych rzecznych (JCWP):

- RW6000104161249 – Struga Karnice;
- RW6000103534199 - Struga Stuchowska od źródeł do Kanału Strzeżewo-Radawka;
- RW6000103534499 – Wołcza;
- RW600015416129 - Kanał Łądkowski;
- RW600015353439 - Struga Stuchowska od Kanału Strzeżewo-Radawka do Wołczy;
- RW600015353469 – Niemica.

Według danych GIOŚ cieki wodne zlokalizowane na terenie gminy w większości charakteryzują się złym stanem. W odniesieniu do wód powierzchniowych nie spełniają wymagań dla wód powierzchniowych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

Powyższy stan czystości wód może powodować ograniczenia. Z uwagi na wzajemne zależności oraz stan czystości wód powierzchniowych, istnieje możliwość wprowadzenia lokalnych i indywidualnych systemów oczyszczania ścieków - w zakresie zwykłego korzystania z wód. Można stwierdzić, że ścieki są odprowadzane do gruntu i do cieków wodnych stanowiących urządzenia melioracji wodnych szczegółowych, powinna być znacznie ograniczona. To ograniczenie jest istotne nawet jeżeli indywidualne systemy oczyszczania ścieków spełniają warunki określone w podanym wyżej przepisie prawnym. Dlatego docelowo, ścieki socjalno – bytowe powinny być odprowadzane jedynie za pośrednictwem sieci sanitarnej na centralną oczyszczalnię ścieków. Ochrona wód powierzchniowych jako względy gospodarcze uzasadnia wykonanie urządzeń kanalizacyjnych wspólnych w oparciu o przepisy prawa wodnego, co należy do zadań gminy.

Teren Gminy Świerzno położony jest w zasięgu występowania jednej jednolitej części wód podziemnych, tj. nr 6 (kod JCWPd: GW60006). Zajmuje ona powierzchnię 1194.73 km² i położona jest obrębie następujących powiatów: powiat gołeniewski (3204), powiat gryficki (3205), powiat kamieński (3207).

Na terenie Gminy Świerzno częściowo zlokalizowany jest Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 102 – Wolin (zbiornik dolinno-międzymorenowy). Zbiornik ten stanowi istotne źródło zaopatrzenia w wodę dla regionu oraz pełni ważną funkcję w zakresie retencji i ochrony zasobów wodnych. Został on ujęty w krajowym wykazie GZWP prowadzonym przez Państwowy Instytut Geologiczny – PIB.

Od 2020 roku w granicach Gminy Świerzno nie było zlokalizowanych punktów pomiarowo – kontrolne, w których Państwowy Instytut Geologiczny (PIG) prowadził szczegółowe badania stanu jakościowego i ilościowego wód podziemnych w ramach PMŚ. Jednakże, do oceny stanu JCWPd można wykorzystać ocenę PLGW60006 dla punktu pomiarowego zlokalizowanego na terenie Gminy Wiejskiej Kamień Pomorski, z 2022 r., stan wówczas był zadowalającej jakości.

Zadania z zakresu gospodarki wodno – ściekowej wyznaczone w *Programie (...)* jak budowa i rozbudowa sieci wodno – kanalizacyjnej, budowa oczyszczalni ścieków przyczynią się do poprawy stanu jakości wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy.

Stan powietrza atmosferycznego

Zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska w województwie zachodniopomorskim strefę stanowią: aglomeracja szczecińska, miasto Koszalin (miasto pow. 100.000 mieszk.) oraz strefa

zachodniopomorska obejmująca pozostały obszar województwa. Gmina Świerzno należy do strefy zachodniopomorskiej (kod strefy PL3203). W tabeli poniżej przedstawione zostały dane za rok 2024 dla strefy zachodniopomorskiej.

Tabela 1. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2024 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM_{2,5})

Kod strefy	Nazwa strefy	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
		NO ₂	SO ₂	C O	C ₆ H ₆	Pył PM 2,5 ²⁾	Pył PM10	B(a)P	As (PM10)	Cd (PM10)	Ni (PM10)	Pb (PM10)	O ₃ ¹⁾
		2024											
PL3203	Strefa zachodnio-pomorska	A	A	A	A	A1	A	A	A	A	A	A	A

1) Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2,

2) Dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} – poziom dopuszczalny I faza, strefie zachodniopomorska uzyskała klasę A

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim za rok 2024”,

W 2024 r. na terenie województwa zachodniopomorskiego, na potrzeby rocznej oceny jakości powietrza stosowano pomiary intensywne – wykonywane na stałych stanowiskach, obejmujące: - pomiary automatyczne, - pomiary manualne prowadzone codziennie.

W 2024 r. w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska, na terenie województwa zachodniopomorskiego funkcjonowało ogółem 11 stacji pomiarowych. Wszystkie pomiary realizowane były przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska jako monitoring w wojewódzkiej sieci stacji i punktów pomiarowych, w ramach ogólnopolskiego systemu monitoringu powietrza PMŚ. W ramach wojewódzkiej sieci pomiarowej RWMS w Szczecinie dysponuje 1 mobilną stacją pomiarową, za pomocą której wykonuje pomiary w miejscowościach województwa zachodniopomorskiego posiadających status uzdrowiska.

Lokalizacja stacji jest z reguły niezmienna, zależna przede wszystkim od wyników tzw. „pięcioletniej oceny jakości powietrza” wykonywanej raz na 5 lat oraz od kryteriów lokalizacji punktów poboru próbek substancji określonych w Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu.

Zakres prowadzonego monitoringu to pomiary stężeń: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenków azotu, benzenu, tlenku węgla, ozonu, pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} w powietrzu, a także pomiary ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀.

Zgodnie z zasadami oceny rocznej klasę strefy dla danego zanieczyszczenia określa się na podstawie jego stężeń występujących w rejonach potencjalnie najbardziej zanieczyszczonych rozważaną substancją. W rezultacie, nawet obszar przekroczeń wartości normatywnych zanieczyszczenia o małym zasięgu decyduje o wyniku klasyfikacji całej strefy (nawet o dużej powierzchni). Należy zatem pamiętać, że zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia nie oznacza złej sytuacji na terenie całej strefy – a jest jedynie sygnałem, że w strefie istnieją obszary wymagające podjęcia i prowadzenia działań na rzecz poprawy jakości powietrza pod kątem rozważanego zanieczyszczenia.

Tabela 2. Klasyfikacja z uwzględnieniem parametrów kryterialnych określonych dla SO₂, NO_x oraz O₃ pod kątem ochrony roślin za rok 2024

Kod strefy	Nazwa strefy	Klasa dla obszaru ze względu na poziom dopuszczalny SO ₂	Klasa dla obszaru ze względu na poziom dopuszczalny NO _x	Klasa dla obszaru ze względu na poziom dopuszczalny O ₃
		2024		
PL3003	Strefa zachodniopomorska	A	A	A ⁻

Dla ozonu - poziom celu długoterminowego - strefa zachodniopomorska uzyskała klasę D2.

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim za rok 2024”,

Ozon jako substancja zanieczyszczająca środowisko jest problemem ponadregionalnym. Powstaje w wyniku reakcji fotochemicznej z udziałem tlenków azotu, tlenu węgla i węglowodorów. Do wytworzenia się reakcji niezbędna jest energia słoneczna, stąd stężenia ozonu wzrastają w dni słoneczne, wiosenne i letnie. Wysokie stężenie ozonu jest skutkiem takich procesów jak emisja z zakładów przemysłowych, elektrociepłowni, emisja komunikacyjna, napływ zanieczyszczeń spoza granic miasta, a także sprzyjające warunki meteorologiczne do tworzenia ozonu.

Jako przyczynę przekroczeń poziomu celu długoterminowego wskazuje się, podobnie jak w przypadku ozonu analizowanego pod kątem ochrony zdrowia ludzi, występowanie w okresie wiosenno-letnim warunków meteorologicznych sprzyjających formowaniu się ozonu w powietrzu (wysoka temperatura i duże nasłonecznienie) oraz napływ mas powietrza zanieczyszczonych ozonem i substancjami stanowiącymi tzw. prekursorzy ozonu z terenów zurbanizowanych województwa i spoza granic kraju.

Analiza stężeń zanieczyszczeń monitorowanych w 2024 roku wskazuje na ścisłą zależność ich poziomu od warunków meteorologicznych. Ciepleszy w porównaniu z poprzednimi latami rok 2024 spowodował mniejszą emisję zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw na cele grzewcze, co bezpośrednio przełożyło się na niższe stężenia tych zanieczyszczeń w powietrzu. Mniejsze też są zasięgi obszarów przekroczeń poszczególnych zanieczyszczeń i mniejsza jest liczba osób narażonych na ponadnormatywne stężenia.

Jednym z głównych źródeł zanieczyszczeń na terenie obszaru obok emisji z systemów grzewczych jest także emisja liniowa pochodząca z transportu samochodowego. Jest to emisja, którą generuje transport prywatny i publiczny. Emisja liniowa powstaje z procesów spalania paliw w pojazdach, w wyniku ścierania nawierzchni dróg, opon, okładzin, a także w związku z unoszeniem się pyłu z dróg. Ze środków komunikacji do powietrza emitowane są głównie: tlenki azotu, pyły, węglowodory aromatyczne, tlenek i dwutlenek węgla oraz metale ciężkie. Wpływają one na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego i powodują wzrost stężenia ozonu w troposferze. Ilość emitowanych zanieczyszczeń zależy od wielu czynników między innymi od: natężenia i płynności ruchu, parametrów technicznych i stanu drogi.

Najbardziej zagrożone na emisję liniową są tereny przyległe do ciągów komunikacyjnych, głównie ma to niekorzystny wpływ na uprawy rolne. Nadmienić należy, że szkodliwe substancje związane z komunikacją samochodową stanowią źródło emisji zanieczyszczeń nie tylko do powietrza, ale również gleby, a w konsekwencji również wód wskutek wymywania zanieczyszczeń z powierzchni gruntu. Działaniami zmierzającymi do ograniczenia emisji liniowej mogą być remonty dróg w złym stanie, usprawnienie ruchu samochodowego poprzez budowę tras szybkiego ruchu oraz wyprowadzanie ruchu tranzytowego z ośrodków miejskich, rozbudowa sieci transportu zbiorowego i promocja jej wśród mieszkańców, rozwój elektro-mobilności oraz rozbudowa sieci infrastruktury rowerowej i pieszej.

Realizacja szeregu wyżej wymienionych zadań, wyznaczonych w *Programie (...)* będzie miała istotny wpływ na poprawę stanu powietrza na terenie Gminy Świerzno. Zadania związane z instalacją paneli

fotowoltaicznych czy pomp ciepła przyczyni się do zmniejszenia energii z źródeł konwencjonalnych, tym samym zmniejszy się emisja zanieczyszczeń do powietrza.

Hałas

W wyniku realizacji zadań zawartych w Programie Ochrony Środowiska należy spodziewać się zmniejszenia poziomu hałasu na skutek:

- zwiększenia płynności ruchu pojazdów, poprzez reorganizację ruchu kołowego oraz poprawę nawierzchni dróg oraz budowę nowych ulic,
- urządzenia i zabiegów pielęgnacyjnych w obrębie terenów zieleni jako naturalnej bariery chroniącej przed hałasem.

Poprawa stanu akustycznego na terenie gminy powinna pośrednio wpłynąć na poprawę warunków życia mieszkańców, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa oraz atrakcyjność inwestycyjną tego terenu.

Powierzchnia ziemi i gleby

Realizacja zadań takich jak ochrona gleb przed degradacją oraz właściwe zagospodarowanie terenów przyczyni się do poprawy stanu powierzchni ziemi i gleb.

Krajobraz

Realizacja zadań takich jak utrzymanie czystości na terenach rekreacji turystycznej, likwidacja dzikich wysypisk odpadów czy utrzymanie terenów zieleni przyczyni się do poprawy walorów krajobrazowych na terenie gminy.

b) Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych

Nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań o charakterze transgranicznym lub skumulowanym. Należy stwierdzić, że realizacja założeń zawartych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Świerzno” będzie miała pozytywny wpływ na środowisko naturalne oraz na zdrowie ludzi. Działania ujęte w Programie (...) wpłyną również na polepszenie standardu wypoczynku turystów oraz jakość życia mieszkańców. Polepszeniu ulegną również warunki estetyczne krajobrazu gminy..

c) Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenie dla środowiska

Ponieważ elementem oddziaływania na środowisko jest także oddziaływanie na zdrowie ludzi, należy zauważyć, że realizacja założeń zawartych w Programie (...) na etapie ich realizacji będzie wiązała się z pewnym oddziaływaniem na zdrowie ludzkie. Charakteryzować się ono będzie emisją zanieczyszczeń do powietrza, związanych ze zwiększonym ruchem kołowym pojazdów, pracami budowlano - remontowymi (budowa i modernizacja dróg, budowa sieci wodociągowej, modernizacja oczyszczalni ścieków). Mieszkańcy na etapie realizacji zadań będą narażeni na emisję pyłów, spalin i hałasu, które będą się przemieszczać wraz z kierunkiem robót. Emisje będą ustępować po ich zakończeniu.

Oprócz problemu zanieczyszczeń pojawiają się również kwestie bezpieczeństwa. Prace budowlane związane z budową sieci wodociągowej, kanalizacyjnej czy rozbudową infrastruktury drogowej, mogą stanowić zagrożenie dla ruchu pojazdów oraz ruchu pieszego. W związku z podejmowanymi działaniami sugeruje się poinformowanie społeczeństwa o planowanych pracach z odpowiednim wyprzedzeniem czasowym wraz ze wskazaniem terminu zakończenia realizacji inwestycji. Pozwoli to mieszkańcom przygotować się na ewentualne uciążliwości i zwiększy ich ostrożność. Ponadto, prace najbardziej uciążliwe nie powinny odbywać się we wczesnych godzinach porannych, wieczornych oraz nocnych, by nadmiernie nie ingerować w życie mieszkańców.

3) Cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko, w szczególności:

a) Obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystanie terenu

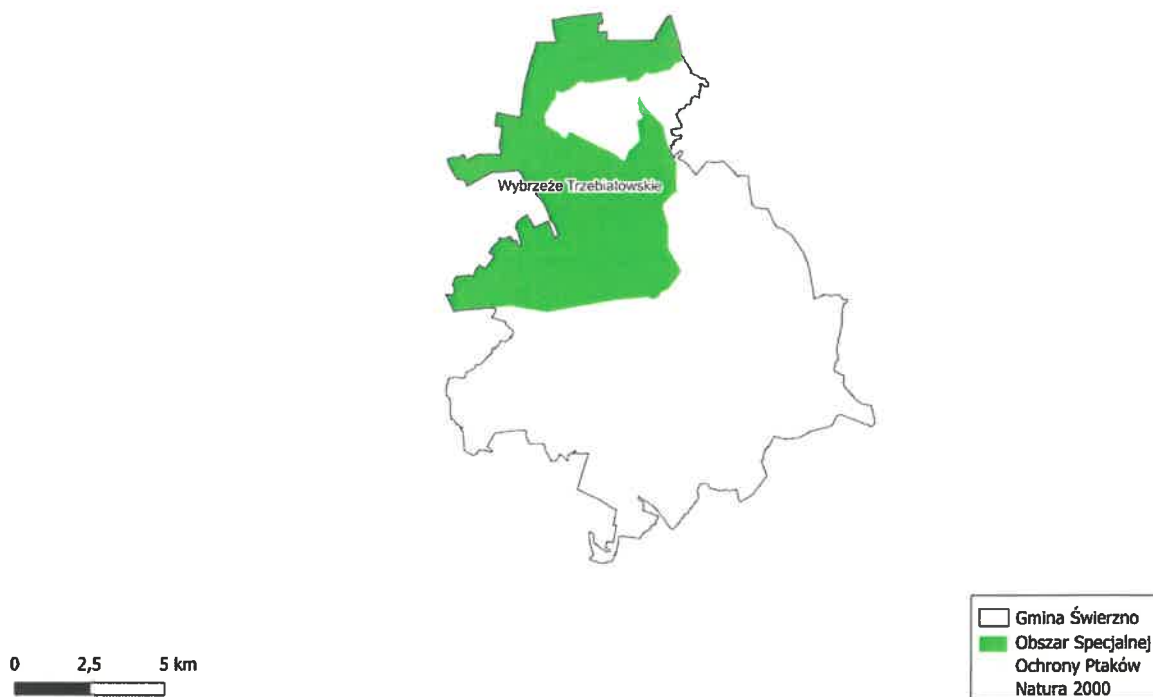
Na terenie gminy brak terenów o szczególnych właściwościach, spełniających wymagania powyższego punktu. Wszystkie działania przewidziane Programie Ochrony Środowiska mają na celu poprawę stanu środowiska przyrodniczego i ochronę zdrowia ludzi. Mają one sprzyjać przestrzeganiu standardów jakości środowiska oraz zapobiegać jego nadmiernemu wykorzystaniu.

b) Formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

Obszar Gminy Świerzno objęty jest ochroną prawną wynikającą z ustawy o ochronie przyrody. Ochrona przyrody oznacza ochronę wartości ekologicznych, naukowych, dydaktycznych, estetycznych oraz cech stanowiących o tożsamości przyrodniczej regionu. Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2024 r. poz. 1478 ze zm.) elementami środowiska objętymi ochroną na podstawie w/w ustawy są następujące formy ochrony przyrody:

- parki narodowe;
- rezerваты przyrody;
- parki krajobrazowe;
- obszary chronionego krajobrazu;
- obszary Natura 2000;
- pomniki przyrody;
- stanowiska dokumentacyjne;
- użytki ekologiczne;
- zespoły przyrodniczo – krajobrazowe;
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Każda z form spełnia inną rolę w polskim systemie ochrony przyrody i służy innym celom, dlatego charakteryzuje się odmiennym reżimem ochronnym oraz zakresem ograniczeń w użytkowaniu. Formy ochrony przyrody tworzą duży i zróżnicowany zespół środków pozwalających realizować ochronę przyrody, powstały w efekcie rozwoju naukowych podstaw ochrony przyrody i jej wieloletniej praktyki. Na terenie Gminy Świerzno znajduje się jedynie Obszar Natura 2000 formy ochrony przyrody Wybrzeże Trzebiatowskie PLB320010o powierzchni 31 757,6 ha rozciąga się wzdłuż wybrzeża Bałtyku od miejscowości Kamień Pomorski do Grzybowa koło Kołobrzegu. Pod względem administracyjnym położony jest w województwie zachodniopomorskim na terenie powiatu kamieńskiego (gminy: Kamień Pomorski, Dziwnów, Świerzno), powiatu gryfickiego (gminy: Karnice, Rewal, Trzebiatów), powiatu kołobrzieskiego (gmina: Kołobrzeg). Ostoja znajduje się na terenach administrowanych przez: Nadleśnictwo Gryfice (RDLP w Szczecinie), Nadleśnictwo Gościno (RDLP w Szczecinku). W ostoi odnotowano 205 gatunków ptaków, z czego 144 lęgowe. Stwierdzono 49 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, w tym 27 to ptaki lęgowe na tym obszarze. Notowano tu 24 gatunki z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt, spośród których sześć regularnie gniazduje na terenie ostoi. Na obszarze ostoi gnieździ się około 2% liczebności populacji krajowej gęgawy, 3% populacji krajowej ohara, ponad 1% populacji krajowej kani rudej oraz śmieszki, podróżniczka i słowika szarego. Stanowi ona także ważne miejsce lęgowe dla błotniaka łąkowego oraz derkacza. Na terenie ostoi podczas migracji zatrzymują się duże stada ptaków blaszkodziobych (gęś zbożowa, gęś białoczelna, gęgawa, świstun), siewkowatych (czajka, siewka złota) oraz żurawi).

Rycina 1. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Świerzno

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CRFOP

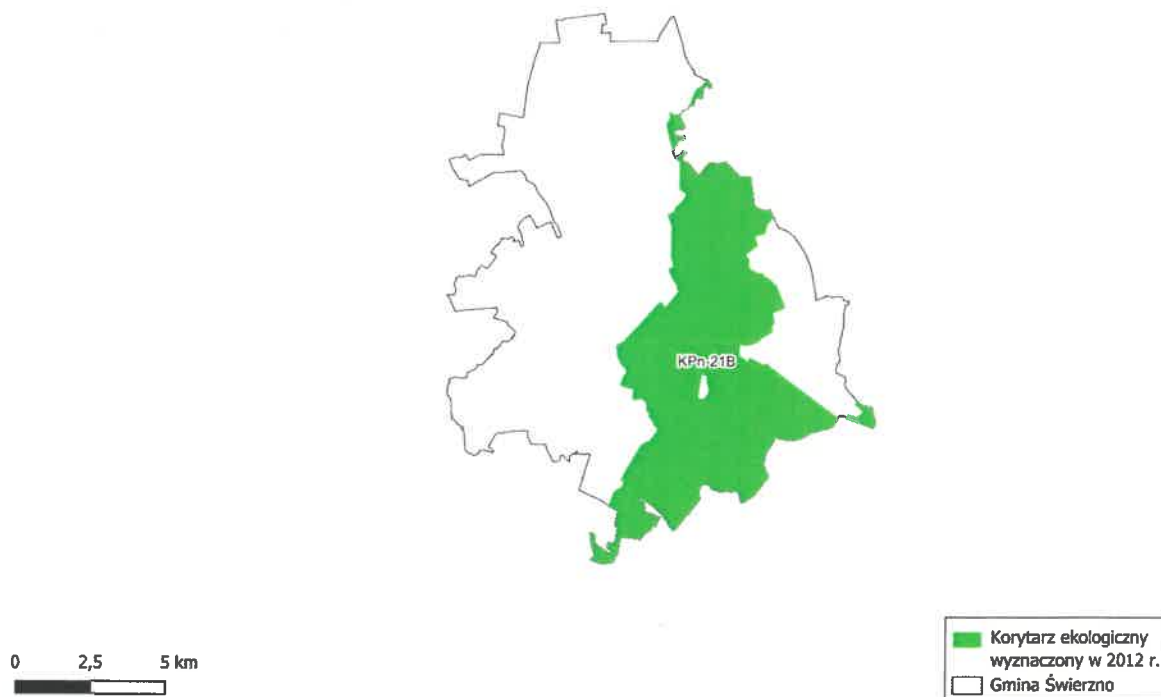
Korytarze ekologiczne

Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży (obecnie Instytut Biologii Ssaków) opracował mapę przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce. Wytyczenie odpowiednich map zostało podzielone na 2 etapy:

- etap I – w 2005 roku Ministerstwo Środowiska zleciło opracowanie mapy sieci korytarzy dla obszarów Natura 2000 z uwzględnieniem potrzeb ochrony kluczowych gatunków dużych ssaków,
- etap II – w 2011 roku wspólnie z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot (w ramach projektu ze środków EEA/EOG) została opracowana kompletna mapa korytarzy ważnych dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali krajowej i kontynentalnej.

Na terenie Gminy Świerzno w ramach etapu II (2012 r.) wyznaczono następujący korytarz:

- Pobrzeża Zachodniopomorskie.

Rycina 2. Korytarze ekologiczne w ramach II etapu na terenie Gminy Świerzno

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ.

Reasumując, projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Świerzno na lata 2025 - 2030” dotyczy obszaru w granicach jednej gminy oraz nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko; w związku z powyższym, na podstawie art. 48 ust. 1 i ust. 2 i ust 4 spełnia kryteria do odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Realizacja „Programu...” nie spowoduje wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi i zagrożenia dla środowiska, stanowi modyfikację przyjętego już dokumentu w granicach administracyjnych jednej gminy. Dokument ten przyczyni się w skali długookresowej do poprawy jakości środowiska na terenie Gminy Świerzno.

Ponadto art. 48 ust. 2 ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku(...), zezwala na odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje w ustaleniach przyjętych już dokumentów lub projektów dokumentów dotyczących obszarów w granicach jednej gminy. Takim dokumentem jest „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Świerzno na lata 2025 - 2030”. Obejmuje ona realizację zadań jedynie na obszarze Gminy Świerzno. Podobnie jak w poprzednim Programie znalazły się kolejne inwestycje związane z budową kanalizacji, zaopatrzeniem w wodę, budową i modernizacją dróg, termomodernizacją, zwiększeniem udziału zieleni, edukacją ekologiczną mieszkańców. Poza tym większość z tych zadań ma charakter ciągły, co również wskazuje na ich wagę i konieczność kontynuacji w kolejnych latach obowiązywania zarówno obecnego jak i przyszłego programu.

Biorąc pod uwagę powyższe, po pozyskaniu stosowanych uzgodnień z RDOŚ i WSSE Wójt Gminy Świerzno odstąpił od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Z up. Wójta
Waldemar Dubrawski
Sekretarz

